

Kertas Bil. 4/2017

**PENYATA JAWATANKUASA PILIHAN MENGENAI
PIHAK BERKUASA TEMPATAN (JP-PBT) BERHUBUNG
POLISI BEBAS PLASTIK DAN POLISTIRENA DI NEGERI
SELANGOR**

**PENYATA JAWATANKUASA PILIHAN MENGENAI PIHAK BERKUASA TEMPATAN
(JP-PBT) BERHUBUNG POLISI BEBAS PLASTIK DAN POLISTIRENA DI NEGERI
SELANGOR**

1. PENDAHULUAN

- 1.1. Ini ialah Penyata Jawatankuasa Pilihan Mengenai Pihak Berkuasa Tempatan (JP-PBT) (selepas ini disebut sebagai "Jawatankuasa").
- 1.2. Penyata ini akan membentangkan secara khusus Polisi Bebas Plastik dan Polistirena di Negeri Selangor.
- 1.3. Pembentangan penyata ini bertujuan untuk memaklumkan kepada Kerajaan Negeri masalah-masalah berkenaan dan sekali gus Jawatankuasa ini mahu mengemukakan syor dan cadangan-cadangan yang perlu diambil supaya Polisi Bebas Plastik dan Polistirena dapat ditambah baik.

2. AHLI-AHLI JAWATANKUASA

- 2.1. Ahli-ahli Yang Berhormat berikut telah dilantik menganggotai Jawatankuasa ini:

a)	Y.B. Tuan Dr. Idris bin Ahmad (ADN Kawasan Ijok)	Pengerusi
b)	Y.B. Datuk Seri Wan Azizah binti Wan Ismail (ADN Kawasan Kajang)	Ahli
c)	Y.B. Tuan Rajiv a/l Rishyakaran (ADN Kawasan Bukit Gasing)	Ahli
d)	Y.B. Tuan Dr. Abd Rani bin Osman (ADN Kawasan Meru)	Ahli
e)	Y.B. Puan Dr. Halimah binti Ali (ADN Kawasan Selat Klang)	Ahli
f)	Y.B. Tuan Ng Tien Chee (ADN Kawasan Balakong)	Ahli
g)	Y.B. Puan Halimatun Saadiah binti Bohan (ADN Kawasan Kota Damansara)	Ahli

3. LATAR BELAKANG

- 3.1. Jawatankuasa yang bermesyuarat pada 12/1/2017 (Bil. 1/2017) telah bersetuju untuk mengadakan satu pendengaran tertutup berkenaan polisi seperti di perenggan satu (1) di atas.
- 3.2. Kes ini bermula kerana terdapat banyak aduan terhadap pelaksanaan Polisi Bebas Plastik dan Polistirena di Negeri Selangor. Hal ini memberi impak terhadap kehidupan harian rakyat Negeri Selangor tidak kira sama ada mereka ialah golongan pengguna atau peniaga.
- 3.3. Jawatankuasa pada mesyuarat tersebut juga telah bersetuju untuk menjemput **Y.B. Puan Elizabeth Wong Keat Ping**, Pengerusi Jawatankuasa Tetap Pelancongan, Alam Sekitar, Teknologi Hijau dan Hal Ehwal Pengguna berserta wakil dari Seksyen Pihak Berkuasa Tempatan (UPEN) untuk memberikan keterangan.
- 3.4. Ahli-ahli Jawatankuasa yang menghadiri pendengaran tertutup pada kali ini terdiri daripada Ahli Dewan Negeri berikut:
 - a) Y.B. Tuan Dr. Idris bin Ahmad (ADN Kawasan Ijok) Pengerusi
 - b) Y.B. Datuk Seri Wan Azizah binti Wan Ismail (ADN Kawasan Kajang) Ahli
 - c) Y.B. Tuan Rajiv a/l Rishyakaran (ADN Kawasan Bukit Gasing) Ahli
 - d) Y.B. Tuan Dr. Abd Rani bin Osman (ADN Kawasan Meru) Ahli
 - e) Y.B. Tuan Ng Tien Chee (ADN Kawasan Balakong) Ahli

- 3.5. Saksi-saksi yang hadir untuk memberikan keterangan adalah seperti yang berikut:

Pejabat Pengerusi Jawatankuasa Tetap Pelancongan, Alam Sekitar, Teknologi Hijau dan Hal Ehwal Pengguna

- a) Encik Adrian Yeo
Pegawai Dasar

Seksyen Pihak Berkuasa Tempatan (UPEN)

- a) Encik Wan Zahari bin Sulung
Penolong Pengarah
- a) Puan Nurulhuda binti Anuar
Penolong Pegawai Tadbir

4. KETERANGAN DARIPADA SEKSYEN PIHAK BERKUASA TEMPATAN (UPEN) DAN PEJABAT AHLI MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI

- 4.1. Pelaksanaan Kempen Bebas Plastik dan Polistirena diluluskan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN) sejak tahun 2010. Semenjak tahun 2010 sehingga kini, pelbagai program yang selaras dengan kempen ini telah dijalankan di seluruh Selangor.
- 4.2. Pada 21 Disember 2016, Kerajaan Negeri Selangor melancarkan Kempen Bebas Plastik dan Polistirena di peringkat negeri secara rasmi. Pelaksanaan kempen ini ditetapkan mulai 1 Januari 2017. Pelaksanaan kempen ini adalah berdasarkan laporan kaji selidik Hari Tanpa Beg Plastik setiap hari Sabtu yang telah dibentangkan ke Mesyuarat Majlis Tindakan Ekonomi Selangor (MTES) pada tahun 2014. Hasil kajian melaporkan seramai 71% responden di Negeri Selangor berpendapat pelaksanaan kempen 1 hari tidak mencukupi.
- 4.3. Jawatankuasa dimaklumkan bahawa program kesedaran awam (*Public awareness program*) turut dijalankan di pelbagai kawasan awam seperti pasar raya besar, bazar Ramadhan dan pusat membeli-belah sebelum pelancaran kempen ini.
- 4.4. Kerajaan Negeri Selangor tidak menghentikan sepenuhnya penggunaan plastik. Peniaga boleh mengenakan caj 20 sen kepada pengguna ke atas setiap beg plastik yang digunakan. Caj 20 sen merupakan satu peringatan kepada orang ramai bahawa penggunaan plastik akan menyumbang kepada pencemaran alam sekitar.

- 4.5. Mengenai isu cara penggunaan caj 20 sen oleh peniaga, Jawatankuasa dimaklumkan bahawa Kerajaan Negeri Selangor tidak mempunyai kuasa perundangan untuk menentukan cara penggunaan caj berkenaan. Kerajaan Negeri Selangor hanya boleh menggalakkan peniaga supaya melaksanakan program-program alam sekitar, pembersihan sungai dan *Corporate Social Responsibility (CSR)* dengan jumlah caj 20 sen yang telah dikumpulkan.
- 4.6. Kerajaan Negeri Selangor mempunyai perancangan untuk menghentikan sepenuhnya penggunaan beg plastik, tetapi rancangan ini akan dilakukan secara berperingkat.
- 4.7. Jawatankuasa turut dimaklumkan bahawa banyak negara maju juga membenarkan penjualan beg plastik tetapi ketebalan beg plastik dikawal. Beg plastik yang tebal, tahan lasak dan yang boleh digunakan berulang kali adalah antara syarat-syarat yang ditetapkan di kebanyakan negara ini. Jawatankuasa dimaklumkan bahawa Kerajaan Negeri Selangor mempunyai perancangan untuk menuju ke arah ini.
- 4.8. Polisi Bebas Polistirena di Negeri Selangor mewajibkan supaya penggunaan polistirena dihentikan serta-merta dan digantikan dengan bekas yang boleh digunakan semula. Kerajaan Negeri tidak menentukan jenis bekas yang boleh diguna pakai oleh peniaga. Jawatankuasa memaklumkan bahawa bekas plastik banyak digunakan oleh peniaga sebagai alternatif.
- 4.9. Kerajaan Negeri Selangor telah bermesyuarat beberapa kali dengan *Malaysian Plastics Manufacturers Association (MPMA)* untuk membincangkan polisi bebas plastik dan polistirena. MPMA menyokong polisi Kerajaan Negeri tetapi mencadangkan supaya plastik *oxo-biodegradable* dibenarkan sebagai alternatif.
- 4.10. Publisiti kempen ini merangkumi empat jenis poster dengan empat mesej mengenai kepentingan kempen ini kepada alam sekitar. Kerajaan Negeri Selangor mengambil maklum bahawa mesej kempen harus bermula dengan kanak-kanak. Oleh itu, poster-poster yang digunakan berbentuk mesra kanak-kanak.
- 4.11. Beberapa produk yang dikecualikan daripada polisi berkenaan adalah seperti yang berikut:
- (a) Makanan yang mentah - contohnya ikan, lembu, ayam, khinzir, kambing dan produk-produk daging;
 - (b) Makanan untuk haiwan atau kegunaan manusia – contohnya gula-gula, palet makanan haiwan atau makanan dalam bekas yang tidak cukup selamat untuk mengelakkan kebocoran semasa pengendalian;
 - (c) Biji benih yang tidak dibungkus;
 - (d) Bunga;
 - (e) Sayuran yang diselaputi tanah, seperti kentang, akar dan halia;
 - (f) Ubat-ubatan preskripsi dan bahan racun yang bahaya; dan
 - (g) Ikan hidup atau hidupan akuatik yang lain

- 4.12. Setiap Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) di Selangor diarahkan untuk meletakkan syarat larangan penyediaan beg plastik secara percuma dan syarat larangan penggunaan polistirena dalam syarat permohonan lesen. Undang-undang memperuntukkan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) atau Kerajaan Negeri Selangor untuk mengambil tindakan dengan mengenakan kompaun sekiranya peniaga didapati melanggar syarat lesen tersebut.

5. PENEMUAN

- 5.1. Jawatankuasa mendapati bahawa kempen kesedaran awam dan kempen pendidikan awam mengenai Polisi Bebas Plastik dan Polistirena tidak menyeluruh capaiannya terhadap rakyat. Hal ini menyebabkan ramai rakyat Selangor yang masih tidak memahami kepentingan objektif polisi ini.
- 5.2. Jawatankuasa mendapati bahawa publisiti pelancaran Kempen Bebas Plastik dan Polistirena pada 21 Disember 2016 kurang memuaskan dan tidak efektif. Ini menyebabkan rakyat dan para peniaga tidak maklum mengenai pelancaran dan pelaksanaan kempen ini yang telah berkuat kuasa mulai 1 Januari 2017.
- 5.3. Jawatankuasa mendapati bahawa kebanyakan maklum balas dan komunikasi mengenai kempen ini hanya melibatkan pasar raya besar. Namun, peniaga-peniaga kecil amat kurang dilibatkan dalam proses komunikasi dan maklum balas mengenai kempen ini dengan Kerajaan Negeri Selangor.
- 5.4. Jawatankuasa turut mendapati bahawa terdapat ketidakpuasan hati rakyat kerana meskipun Kerajaan Negeri melancarkan Kempen Bebas Plastik, namun penggunaan plastik masih dibenarkan dengan caj 20 sen. Jawatankuasa berpendapat bahawa nama kempen 'Bebas Plastik' tidak selari dengan tujuan sebenar Kerajaan Negeri Selangor buat masa ini, iaitu untuk mengurangkan penggunaan plastik.
- 5.5. Banyak aduan yang dikemukakan mengenai polisi ini adalah tentang caj 20 sen. Jawatankuasa mendapati bahawa Kerajaan Negeri Selangor tidak mempunyai kuasa perundangan untuk menentukan cara penggunaan caj 20 sen oleh peniaga. Hal ini menyebabkan ketidakpuasan hati rakyat kerana tidak tahu bagaimana caj 20 sen akan digunakan dan beranggapan ia dikutip untuk keuntungan peniaga atau Kerajaan Negeri Selangor.
- 5.6. Jawatankuasa mendapati bahawa Kerajaan Negeri Selangor tidak menentukan jenis bekas yang boleh digunakan secara alternatif kepada bekas polistirena. Bekas plastik yang digunakan oleh peniaga secara alternatif juga tidak mesra alam sekitar dan tidak praktikal dalam kalangan masyarakat Malaysia.

6. SARANAN JAWATANKUASA

- 6.1 Jawatankuasa mencadangkan supaya Kerajaan Negeri Selangor menjalankan lebih banyak kempen kesedaran awam dan kempen pendidikan awam untuk meningkatkan lagi kesedaran rakyat Selangor mengenai kempen ini. Jawatankuasa mencadangkan agar kempen-kempen berkenaan dilaksanakan dengan lebih kerap dan di lebih banyak kawasan di Selangor.
- 6.2 Kerajaan Negeri Selangor hendaklah lebih kreatif dalam pelaksanaan program dan promosi kempen. Hal ini untuk memastikan golongan kanak-kanak dididik mengenai kepentingan polisi ini terhadap alam sekitar sejak kecil lagi.
- 6.3 Kerajaan Negeri Selangor hendaklah lebih aktif dalam melibatkan golongan peniaga kecil dalam pelaksanaan kempen dan polisi ini.
- 6.4 Jawatankuasa mencadangkan agar Kerajaan Negeri Selangor memastikan setiap caj 20 sen dimasukkan ke dalam satu tabung khas yang akan digunakan untuk program-program mesra alam sekitar.
- 6.5 Merujuk kepada perkara 6.4, Jawatankuasa mencadangkan agar peniaga kecil dikecualikan daripada polisi caj 20 sen ini. Jawatankuasa mengesyorkan bahawa peniaga kecil tersebut bererti mana-mana buah syarikat yang perolehan tahunannya tidak mencapai nilai ambang RM500,000.
- 6.6 Jawatankuasa mencadangkan agar Kerajaan Negeri Selangor mengaudit peniaga-peniaga yang terlibat dalam pelaksanaan Polisi Bebas Plastik dan Polistirena ini berdasarkan perkara 6.4 dan perkara 6.5.
- 6.7 Jawatankuasa mencadangkan supaya Kerajaan Negeri Selangor membuat kajian dan memperkenalkan beberapa alternatif kepada bekas polistirena yang sedia ada dalam pasaran Malaysia.
- 6.8 Jawatankuasa mencadangkan supaya Kerajaan Negeri Selangor menentukan satu sistem *Key Performance Indicator (KPI)* bagi menilai kejayaan Kempen Bebas Plastik dan Polistirena.

7. PENUTUP

- 7.1. Jawatankuasa ingin merakamkan ribuan terima kasih kepada semua pegawai kerajaan yang telah tampil memberi keterangan dan juga pegawai-pegawai Dewan Negeri Selangor yang telah menjalankan tugas mereka dengan sempurna.
- 7.2. Jawatankuasa yakin segala saranan yang terkandung dalam penyata ini akan diberi pertimbangan sewajarnya oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN).
- 7.3. Penyata ini disediakan oleh **Y.B. Tuan Ng Tien Chee** Ahli Jawatankuasa Pilihan Mengenai Pihak Berkuasa Tempatan (JP-PBT).
- 7.4. Ahli Jawatankuasa PBT yang telah bermesyuarat pada **23 Februari 2017** telah meluluskan penyata ini. Sekian, terima kasih.

Y.B.TUAN DR. IDRIS BIN AHMAD

Pengerusi

Jawatankuasa Pilihan Mengenai Pihak Berkuasa Tempatan (JP-PBT)

URUS SETIA

1. Puan Elya Marini binti Darmin
Setiausaha Bahagian Dewan
2. Puan Teepah a/p Athimoolam
Penolong Setiausaha (Dewan)
3. Puan Siti Salina binti Muftar
Setiausaha Pejabat
4. Cik Yap Yee Vonne
Pegawai Penyelidik Pejabat Speaker
5. Puan Nur Adilla binti Abd Rahim
Pegawai Penyelidik Pejabat Speaker